ROYAUME DE BELGIQUE.

KONINKRIJK BELGIE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre des Affaires étrangères, le 8 septembre 1959, d'une demande d'avis sur un projet de loi "portant approbation de la convention entre le Royaume de Belgique et la République fédérale d'Allemagne concernant la reconnaissance et l'exécution réciproque, en matière civile ou commerciale, des décisions judiciaires, sentences arbitrales et actes authentiques, du protocole additionnel à cette convention et de l'échange de lettres, signés à Bonn, le 30 juin 1958", a donné le 14 octobre 1959 l'avis suivant :

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, de 8e september 1959 door de Minister van Buitenlandse Zaken verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van wet "houdende goedkeuring van de overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Bondsrepubliek Duitsland betreffende de erkenning en de wederzijdse tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen, scheidsrechterlijke uitspraken en authentieke akten in burgerlijke zaken of in handelszaken, van het aanvullend protocol bij deze overeenkomst en van de wisseling van brieven, ondertekend op 30 juni 1958, te Bonn", heeft de 14e oktober 1959 het volgend advies gegeven :

Le projet a pour objet l'approbation de la convention intervenue entre la Belgique et la République fédérale d'Allemagne concernant la reconnaissance et l'exécution réciproque en matière civile ou commerciale, des décisions judiciaires, sentences arbitrales et actes authentiques.

Aux termes de l'article 2 de la loi d'approbation, les décisions d'exequatur pourront être attaquées par la voie de l'appel dans les vingt-huit jours après le prononcé, si elles sont contradictoires, et dans les vingt-huit jours après le jour de la signification, s'il s'agit de jugements rendus par défaut ou d'ordonnances d'exequatur de sentences arbitrales ou d'actes authentiques.

Ce texte appelle plusieurs observations.

1. A l'instar de la convention conclue entre la Belgique et la France le 8 juillet 1899, approuvée par la loi du 31 mars 1900, et de la convention conclue à Bruxelles le 28 mars 1925 ainsi que du protocole additionnel entre la Belgique et les Pays-Bas, approuvés par la loi du 16 août 1926, l'article 2 du projet supprime la possibilité de l'opposition aux décisions d'exequatur rendues en application de la convention qu'il approuve.

Pour éviter que les décisions d'exequatur soient, dans certains cas, dépourvues de recours, la convention franco-belge (article 14) et la convention néerlando-belge (article 14) ont prévu que le jugement

.../...

qui statue sur la demande d'exequatur pouvait toujours être attaqué par la voie de l'appel, c'est-à-dire quel que soit le montant du litige.

Une disposition analogue ne figure pas explicitement à l'article 2 du projet. S'il entre dans les intentions du Gouvernement d'adopter la même règle, il conviendrait d'insérer le mot "toujours" dans l'article 2 de la loi d'approbation.

2. Comme la convention franco-belge et la convention néerlando-belge, le texte de l'article 2 déroge aux règles ordinaires des délais de l'appel, lesquels en droit commun ne sont en aucun cas fixés à vingt-huit jours.

En raison de cette particularité et pour éviter toute méprise, il s'indiquerait de s'inspirer de la convention franco-belge et de prévoir que le délai court à partir de "la signification à partie".

3. A l'article 2, in fine, les mots "de décisions d'exequatur" seraient employés plus heureusement que les mots "d'ordonnance d'exequatur".

En effet, l'exequatur dont il est question sera accordé tantôt par la voie d'une ordonnance présidentielle s'il s'agit d'une sentence arbitrale, tantôt par un jugement du tribunal civil compétent s'il s'agit d'un acte authentique.

.../...

Compte tenu de ces remarques, l'article 2 du projet pourrait être rédigé comme suit :

"Article 2.-

Les décisions d'exequatur rendues en application de cette convention ne seront pas susceptibles d'opposition; elles pourront être toujours attaquées par la voie de l'appel dans les vingt-huit jours après le jour du prononcé si elles sont contradictoires et dans les vingt-huit jours qui suivent la signification aux parties s'il s'agit de jugements rendus par défaut ou de décisions d'exequatur de sentences arbitrales ou d'actes authentiques".

\+

\+ \+

Quant à la convention elle-même, elle est accompagnée d'un rapport détaillé des négociateurs, de nature à en préciser la portée.

Cette analyse souligne explicitement certaines particularités dérogatoires aux règles habituellement admises en Belgique.

Het ontwerp strekt tot goedkeuring van de tussen België en de Bondsrepubliek Duitsland gesloten overeenkomst betreffende de erkenning en de wederzijdse tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen, scheidsrechterlijke uitspraken en authentieke akten in burgerlijke zaken of in handelszaken.

Luidens artikel 2 van de goedkeuringswet, kunnen beslissingen tot het verlenen van het exequatur "worden aangevochten door het middel van hoger beroep binnen achtentwintig dagen na de dag waarop ze zijn gegeven, in geval van tegenspraak, en binnen achtentwintig dagen na de dag der betekening, indien het bij verstek gewezen vonnissen of bevelschriften tot tenuitvoerlegging, scheidsrechterlijke uitspraken of authentieke akten betreft".

Bij deze tekst zijn verschillende opmerkingen te maken.

1. In navolging van de tussen Frankrijk en België op 8 juli 1899 gesloten en bij de wet van 31 maart 1900 bekrachtigde overeenkomst en van de te Brussel op 28 maart 1925 gesloten Nederlands-Belgische overeenkomst alsmede van het aanvullend protocol tussen België en Nederland, goedgekeurd bij de wet van 16 augustus 1926, schaft artikel 2 van het ontwerp de mogelijkheid af om tegen beslissingen tot het verlenen van het exequatur, die gewezen zijn bij toepassing van de overeenkomst welke het goedkeurt, verzet aan te tekenen.

.../...

Om te voorkomen dat tegen beslissingen tot het verlenen van het exequatur in sommige gevallen geen beroep zou openstaan, hebben de Frans-Belgische overeenkomst (artikel 14) en de Nederlands-Belgische overeenkomst (artikel 14) bepaald, dat tegen het vonnis dat uitspraak doet over de aanvraag tot exequatur, altijd hoger beroep kan worden ingesteld, dit wil zeggen ongeacht het bedrag van het geschil.

In artikel 2 van het ontwerp komt een soortgelijke bepaling niet uitdrukkelijk voor. Wenst de Regering een zelfde regel te volgen, dan ware het woord "altijd" in te voegen in artikel 2 van de wet tot goedkeuring.

2. Evenals de Frans-Belgische en de Nederlands-Belgische overeenkomst, wijkt de tekst van artikel 2 af van de gewone regelen betreffende de termijnen van hoger beroep, die in het gemeen recht nooit op achtentwintig dagen zijn vastgesteld.

Hierom, en om verrassingen te voorkomen, ware het beter aansluiting te zoeken bij de Frans-Belgische overeenkomst en te bepalen dat de termijn ingaat met "de betekening aan partijen".

3. In artikel 2, in fine, spreke men liever van "beslissingen tot het verlenen van het exequatur" dan van "bevelschriften tot tenuitvoerlegging". Het exequatur waarover het gaat, zal nu eens worden toegekend bij een bevelschrift van de voorzitter in het geval van een scheidsrechterlijke beslissing, dan weer bij een vonnis van de bevoegde burgerlijke rechtbank, wanneer het gaat om een authentieke akte.

.../...

Met inachtneming van deze opmerkingen, zou artikel 2 van het ontwerp als volgt kunnen worden gelezen :

"Artikel 2.-

Beslissingen tot het verlenen van het exequatur gegeven bij toepassing van deze overeenkomst zijn niet vatbaar voor verzet ; zij kunnen altijd bij wege van hoger beroep worden bestreden binnen achtentwintig dagen na de dag van de uitspraak als zij op tegenspraak zijn gegeven, en binnen achtentwintig dagen na de dag van de betekening aan partijen zo het gaat om vonnissen, gewezen bij verstek of om beslissingen tot het verlenen van het exequatur, om scheidsrechterlijke beslissingen of om authentieke akten."

\+

\+ +

Wat de overeenkomst zelf betreft, hierbij is een uitvoerig verslag van de onderhandelaars gevoegd teneinde de draagwijdte ervan toe te lichten.

Deze ontleding legt uitdrukkelijk nadruk op sommige eigenaardigheden van de overeenkomst die afwijken van de in België gangbare regelen.

La chambre était composée de

Messieurs : J. SUETENS, premier président,
de Heren : eerste-voorzitter,

L. MOUREAU, conseillers d'Etat,
G. HOLOYE, raadsheren van State,

A. BERNARD, assesseurs de la section de législation,
Ch. VAN REEPINGHEN, bijzitters van de afdeling wetgeving,

C. ROUSSEAUX, greffier adjoint, adjunct-griffier, greffier griffier.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. J.SUETENS.

Le rapport a été présenté par M. P. MAROY, auditeur.

De kamer was samengesteld uit

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. J.SUETENS.

Het verslag werd uitgebracht door de H.P. MAROY, auditeur.

LE GREFFIER - DE GRIFFIER,

(s) C. ROUSSEAUX.

LE PRESIDENT - DE VOORZITTER,

(s) J. SUETENS.